

Tednik Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 14.

V Ljubljani, 5. malega travna 1907.

XLVII. leto.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja vsak petek. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Posamezna številka 16 h. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Idriji. Naročnino prejema Frančišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Za oznanila je plačati od dvostopne petit-vrste po 20 h, če se oznanilo tiska enkrat; po 18 h, če se tiska dvakrat, in po 16 h, če se tiska trikrat; če se večkrat tiska, znaten popust. Oznanila sprejema „Učiteljska tiskarna“. Priloge poleg poštnine 6 K.

Tudi Štajerska!

Štajerski deželni zbor je torej govoril. V svoji seji dne 23. m. m. je rešil vse naše in raznih korporacij peticije in nasvete v izboljšanje našega gmotnega stanja ter nam je tako podal potrebna sredstva zoper vedno rastočo in nam že uprav neznosno draginjo. Kako velikodušno je pri tem postopal in kako visoko cenijo v Gradcu „pionirje kulture“, nam kaže najbolje storjeni sklep:

I. Na šolah tretjega krajevnega razreda dobi učiteljstvo, ki ima šele začetno plačo po 1000 K, za čas te plače izredno doklado po 200 K, ki pa se ne všteje v pokojnino ter odpade, ko dobi dotičnik prvo starostno doklado.

II. Stalno nameščenemu učiteljstvu se dovoljuje draginjska doklada, ki se ne všteje v pokojnino, v smislu sled-čih določb:

1. Pravico do take draginjske doklade ima ono stalno nameščenno učiteljstvo obojega spola, čigar dohodki ne presegajo v III. krajevem razredu 1800 K, oziroma pri ženskem spolu 1600 K, v II. razredu 2000 K, oziroma 1800 K, v I. razredu 2200 K, oziroma 2000 K, v Gradcu 2500 K, oziroma 2300 K.

V tukaj omenjene dohodke se pa ne všteje ne funkcijska doklada šolskih voditeljev, kakor tudi ne vrednost naturalnega stanovanja, oziroma stanarina zanje.

2. Pod sub 1. označenimi pogoji dobi stalno nameščenno učiteljstvo draginjsko doklado po sledeči razpredelnici: v Gradcu stalni učitelji, oženjeni 180 K, sameci 150 K, stalne učiteljice 120 K; v I. razredu stalni učitelji oženjeni 150 K, sameci 130 K, učiteljice 100 K; v II. razredu stalni učitelji oženjeni 130 K, sameci 110, učiteljice 80 K; v III. razredu stalni učitelji oženjeni 110 K, sameci 90, K učiteljice 60 K.

III. Deželnemu odboru se dovoli za leto 1907. kredita a) 40.000 K za izredno uvrstitev šol iz III. krajevnega razreda v II. in b) 10.000 K za tako uvrstitev šol iz II. razreda v I z naročilom, da naj to uvrstitev izvrši v sporazumljenju z deželnim šolskim svetom.

IV. Vse druge peticije se prepustijo deželnemu odboru, da o njih poizveduje in jih reši. Žalujemo prosveta.

Učiteljstvo in državnozborske volitve.

Tovariš Tews v Berlinu je objavil v zadnjem zvezku „Deutsche Schule“ članek pod gorenjim naslovom. Ker je članek pisan v istini tako prepričevalno in kakor nalašč primeren tudi za slovenske razmere, ga podajamo v blagohotno uvaževanje slovenskemu učiteljstvu:

Učiteljstvo združuje v sebi precej spretnih političnih bojovníkov, in da je ogromna večina učiteljstva v taboru naprednjakov, je lahko umljivo. — Politikajočega učitelja ne vidijo radi povsod, posebno v gotovih krogih ne, toda ako se pokaže moža, ki ve in zna zastopati svoje prepričanje odločno, ga čista potem javnost bolj kakor pa one bojazljive, ki iz osebnih ali sebičnih ozirov čepe doma za pečko ob času, ko se drugi dejansko udeležujejo političnega boja. Kdor se bojuje, velja nekaj. Upoštevajo ga.

Popolnoma pa prezirajo onega, ki ob času volilnega boja zre z enim očesom po svojih kolegih - bojovníkih v naprednih vrstah, a z drugim očesom se pa ozira v župnišča. Žal, da je takih omahljivcev še nekaj v naših vrstah, posebno med starejšimi. Dokler traja boj le bolj na papirju ali v ožjem prijateljskem krogu, se ga še udeležujejo, a ko je treba stopiti očito na bojno polje, ko je treba pokazati pravo barvo, se zapro v svoje kamrice in ostanejo lepo doma, ali se pa pridružijo onim, ki upajo z njimi doseči osebno korist v mirnih časih.

Značajan učitelj-odgojitelj mora biti značaj, ako hoče vzgojiti značaje. Ne zahtevamo pa od vsakega učitelja, da bi bil nekaj „commis voyageur“. Ta posel naj prevzemo v to poklicani politiki. Toda v vsaki vasi, kjer se nahaja učitelj, naj ve tako prijatelj kakor tudi neprijatelj, da stanuje v šoli mož, ki ne nosi svojega političnega prepričanja le v srcu, temveč da je pripravljen, to svoje političsko mišljenje tudi dejansko zastopati, ne oziraje se na levo ali desno, da hoče svojemu političskemu prijatelju pomagati, a svojemu političskemu nasprotniku kljubovati; da je političsko zrel in da se ne da voditi v političskih zadevah kakor dete.

Kdor dandanes trdi, da ga politika čisto nič ne tangira, ta se sploh ne zaveda, da je politika dandanes ona os, okrog katere se suče vse naše javno in zasebno življenje. — Javnost spoštuje pač onega moža, ki sicer malo govori o politiki in o svoji političski zavednosti, a se ne da v trenutku odločnosti naginiti na to ali ono stran, temveč ostane neomahljiv in zvest svojemu prepričanju.

Višje oblasti imajo rajše take omahljive, ker dobro vedo, da je tako učiteljstvo voljno prenašati vsako birokratsko samovoljnost, toda preprosto ljudstvo prezira take „značaje“. Preprosto ljudstvo zahteva od svojih velmož, da korakajo ravno pot, naj drži ta pot potem na desno ali na levo. Ljudstvo hoče imeti celega moža, da mu zaupa. In čimbolj je ljudstvo neuko, tembolj zaupa onemu, ki se pokaže pri vsaki priliki popolnega moža, ki duševno daleč daleč nadkriljuje svojo okolico. In lahko trdimo, da se ima klerikalna stranka ravno brezobzirnosti in odločnem nastopanju svojih voditeljev in agitatorjev zahvaliti za vse one